

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

4 mai

2012

Anul XI

nr. 16 (419)

8 pagini – 3 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Moldova, susținută de Lituania în procesul de integrare europeană

pag. 3

Consolidarea capacităților legale și practice ale MAI în domeniul urmăririi transfrontaliere

pag. 4

Prevenirea delincvenței juvenile – prioritate a activității Ministerului Afacerilor Interne

pag. 5

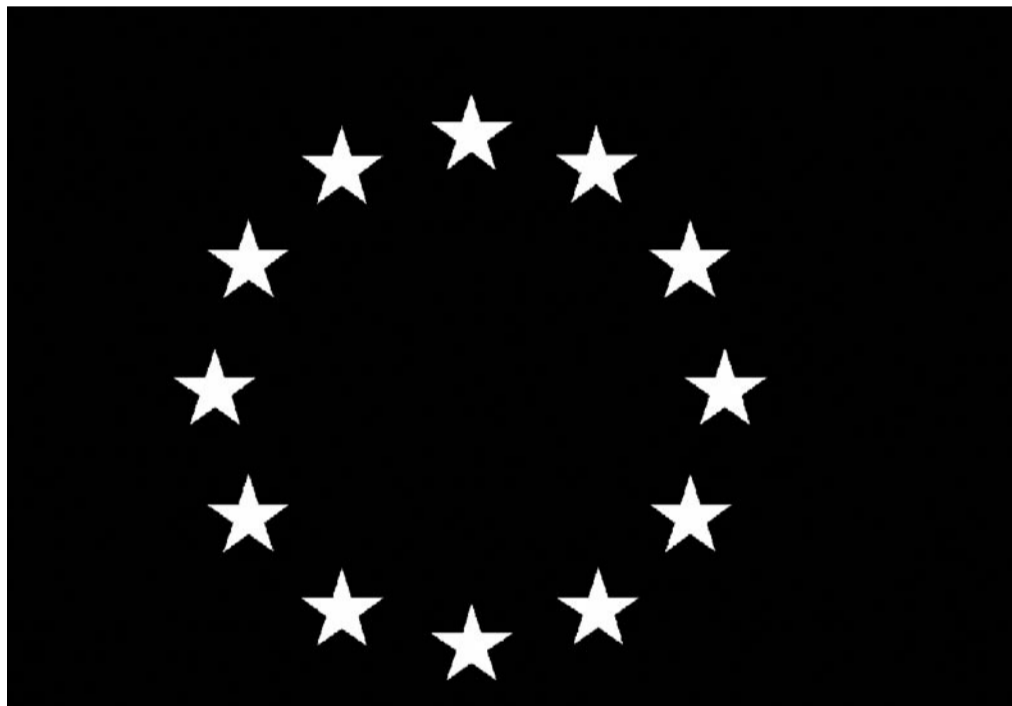
Nicolae Timofti: Călătoriile fără vize a moldovenilor în UE depind de Parlament

Este declarația președintelui Nicolae Timofti, întors, recent, din vizita sa oficială în Belgia. Șeful statului a ținut să precizeze că țara noastră se bucură de sprijinul Uniunii Europene, dar trebuie să adopte Legea antidiscriminare și Strategia de reformare a Centrului Anticorupție.

Nicolae Timofti susține că țara noastră se bucură de sprijinul Uniunii Europene, dovadă fiind și faptul că întrevederile cu oficialii europeni au durat mai mult decât a fost preconizat. La Bruxelles, șeful statului s-a întâlnit cu președintele Comisiei Europene Jose Manuel Barroso și cu președintele Consiliului European Herman van Rompuy.

Oficialii europeni au apreciat eforturile autorităților de la Chișinău în vederea obținerii regimului liberalizat de vize, dar au amintit că deputații moldoveni au restanțe la adoptarea Strategiei de reformare a Centrului Anticorupție și a Legii antidiscriminare.

La Bruxelles, Nicolae Timofti a efectuat prima sa vizită de la investirea în funcție. El a revenit în Chișinău, fiind mai deschis cu presa, doar că jurnaliștii au fost nevoiți să vorbească mai tare pentru ca șeful statului să audă întrebările. Președintele a explicat că i s-au astupat urechile din cauza călătoriei cu avionul.

O misiune de evaluare a FMI așteptată la Chișinău

În perioada 3-17 mai, la Chișinău este așteptată o misiune de evaluare a Fondului Monetar Internațional. Delegația Departamentului European al FMI va analiza evoluțiile recente din economia țării și perspectivele la nivel macroeconomic. Misiunea va verifica și dacă Guvernul își îndeplinește angajamentul de a menține deficitul bugetar la nivel redus.

De menționat că, programul R. Moldova cu FMI este pe trei ani și a fost aprobat la 29 ianuarie 2010. El este susținut de un credit în valoare totală de 369,6 mil. dolari, dintre care 270 mil. dolari au fost debursați. Jumătate din suma creditului este acordată în baza Mecanismului extins de creditare, care prevede rata dobânzii zero pînă la finele anului 2013.

Ambasada Lituaniei pregătește surprize moldovenilor pentru Zilele Europei

Cu prilejul Zilelor Europei în Republica Moldova, Ambasada Lituaniei va monta cîte un cort în cele două „sate europene” amenajate în centrul orașelor Chișinău și Comrat, pe 12 și, respectiv, 19 mai, unde cetățenii vor putea întâlni oficialii ai misiunii diplomatice, își vor putea testa cunoștințele despre tradițiile, cultura și istoria Lituaniei, iar pentru răspunsuri corecte vor primi suveniruri și broșuri informative, a declarat ambasadorul Lituaniei în Republica Moldova, Violeta Motulaite.

Potrivit diplomatei, celebrarea Zilelor Europei este o mare oportunitate de a familiariza cetățenii moldoveni, atît cu valorile, tradițiile, istoria, prezentul și viitorul Uniunii Europene, precum și cu tradițiile, cultura, viața și realizările statelor membre ale UE. „Lituanie și Moldova au multe în comun, mai ales din a doua jumătate a secolu-

lui XX. Am supraviețuit ocupațiilor, perioada sovietică. Ambele state sînt amplasate în Europa”, notează Violeta Motulaite. Lituania a devenit membru al Uniunii Europene în mai 2004. „Am fost un succes nu numai datorită voinei și autodeterminării, dar și datorită eforturilor oamenilor din Lituania. Am avut succes pentru că am avut prieteni de încredere, care ne-au ajutat să ne pregătim pentru integrarea europeană. Sîntem de părere că acum este timpul ca și noi să facem ceva pentru vecinii noștri de la Est, ceea ce au făcut acele țări pentru noi”, a remarcat ambasadoarea.

În acest an, Lituania și Republica Moldova vor marca 20 de ani de relații diplomatice. Ambasada Lituaniei și-a propus să organizeze o masă rotundă, la care vor fi abordate subiecte privind dezvoltarea Uniunii Europene, perspectivele țărilor

membre și celor care doresc să adere la UE, prioritățile Președinției Lituaniei a UE în a doua jumătate a anului 2013. „Europa înseamnă valori, democrație, respectarea statului de drept, transparența deciziilor politice și economice ale guvernării, toleranță și respect reciproc între persoanele cu diferite viziuni. Lituania a fost, este și va fi gata să ajute Republica Moldova în depășirea provocărilor pe calea integrării europene”, a subliniat ambasadoarea.

Ziua Europei – 9 mai, se celebrează în Lituania prin diverse evenimente desfășurate în zeci de orașe. La manifestări participă sute de tineri și acest lucru este încurajator, notează Violeta Motulaite. Fiecare eveniment desfășoară o idee. De exemplu, prin turul de biciclete se subliniază importanța păstrării ecologiei și adoptării unui stil de viață sănătos. De asemenea, sînt organizate evenimente

dedicate voluntariatului, prin care se subliniază importanța muncii voluntare și faptul că fiecare persoană poate face ceva pentru a schimba lumea.

În Republica Moldova anul acesta Zilele Europei vor începe pe 12 mai, în Capitală, și se vor încheia pe 19 mai în Piața Centrală a orașului Comrat, cu un program similar. În Piața Marii Adunări Naționale din Capitală și la Comrat va fi amenajat „Satul European”, unde vizitatorii vor putea obține informații despre limba, cultura, tradițiile și bucătăria țărilor europene. Tot aici, vor fi amenajate și „colțuri lingvistice”, unde doritorii vor avea posibilitatea să învețe cuvinte și expresii în diferite limbi ale Uniunii Europene. De luni și pînă vineri, 14-18 mai, la Cinematograful „Gaudemus” din Capitală se va desfășura Festivalul Filmului European. În fiecare zi vor fi

proiectate două-trei filme în limbile originale, cu subtitrare în limba de stat a Republicii Moldova. Intrarea va fi liberă.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ Flash

Anul acesta în tabere se vor odihni mai mulți copii

Anul acesta în taberele din municipiul Chișinău se vor odihni mai mulți copii. Dacă anul trecut au fost circa 18 mii de elevi, în această vară numărul va crește cu circa 1000 de copii.

Șefa Direcției educație, tineret și sport, Tatiana Nagnibeda-Tverdohle, a declarat că odihna elevilor în taberele din Chișinău va costa bugetul local 21,5 milioane de lei. 21 de milioane din această sumă sînt pentru procurarea biletelor în tabere, iar încă 1,1 milioane lei pentru reparația celor trei tabere din proprietatea municipală – „Poienița Veselă”, „Alunelul”, „Cireșarii”.

Conform calculelor estimative, la tabără în această vară vor merge peste 19 280 copii.

Pe parcursul verii vor activa trei tipuri de tabere – cu sejur de zi în școli (24 tabere), 3 tabere constante și un șir de tabere, serviciile cărora vor fi contractate în baza unui concurs care va avea loc în ultima decadă a lunii mai.

Decizia privind alocarea banilor pentru odihna de vară a copiilor a fost luată la ședința din 27 aprilie a Consiliului municipal Chișinău.

Pe 1,2 și 9 mai, moldovenii circulă liber în stînga Nistrului

Pe 1, 2 și 9 mai, moldovenii circulă liber în stînga Nistrului. În aceste zile, nimeni nu completează așa numitul „formular de migrație” și toată lumea trece doar în baza actelor de identitate.

Pentru prima oară, în acest fel s-a circulat de Paști și de Blajini, după o dispoziție semnată de către autoritățile de la Chișinău și cele de la Tiraspol. Atunci, semnatarii au spus că acesta este primul pas spre simplificarea procedurilor de trecere a frontierei între cele două maluri.

Oamenii muncii au adoptat o rezoluție pentru îmbunătățirea situației din țară

Oamenii muncii, adunați de 1 mai într-un miting de solidaritate în centrul Chișinăului, au adoptat o rezoluție prin care își propun să-și consolideze eforturile și să schimbe spre bine situația salariaților din Republica Moldova.

Oameni adunați în Piața Marii Adunări Naționale și-au exprimat nemulțumirea față de faptul că încă mai persistă fenomenul muncii la negru, salariile se mai dau în plic, iar tinerii nu au locuri de muncă bine plătite, fiind nevoiți să plece la muncă peste hotare.

Rezoluția adoptată prevede promovarea producătorilor autohtoni, crearea locurilor de muncă cu salarii decente și condiții adecvate, majorarea salariului minim pînă la cel puțin minimul de existență, implementarea normării muncii pentru a nu admite exploatarea angajaților, stoparea creșterii presiunii fiscale asupra veniturilor persoanelor fizice etc.

Reprezentanții sindicatelor, patronatelor și Guvernului au anunțat că vor continua să promoveze o politică deschisă și transparentă în cadrul dialogului social. Totodată, au făcut apel către oamenii muncii să-și solidarizeze eforturile în vederea construirii unei vieți mai bune.

Veteranii vor primi cîte 600 de lei cu prilejul zilei de 9 mai

Invalizii și participanții la cel de-al doilea război mondial vor primi cîte 600 de lei către cea de-a 67-a aniversare a Victoriei asupra fascismului.

Potrivit autorităților, către ziua de 9 mai 2012, invalizii și participanții la cel de-al doilea război mondial vor primi cîte 600 de lei. Persoanele asimilate participanților la conflagrația mondială și soțiile celor căzuți la datorie vor beneficia de ajutor material unic în cuantum de 500 de lei din fondurile de susținere socială a populației.

Totodată, autoritățile publice locale, secțiile/direcțiile ronale de asistență socială și protecție a familiei și organizațiile teritoriale ale veteranilor vor organiza și desfășura acțiuni tematice consacrate sărbătoririi aniversării a 67-a a Victoriei asupra fascismului.

Veteranii din municipiul Chișinău vor mai primi cîte 500 de lei din partea autorităților locale. Invalizii de război și văduvele din Chișinău vor primi cu 100 de lei mai mult. Nina Stratulat, șef al Direcției social-umanitară și relații interetnice a Primăriei Chișinău, a menționat că în municipiu locuiesc circa 5000 de veterani și văduve de război.

Cine-l va înlocui pe Mihai Poalelungi la CEDO?

Judecătorul Moldovei la CEDO a revenit în țară pentru a realiza reformele pe care și le-a propus, acum cîteva luni, cînd a cîștigat funcția de președinte al Curții Supreme de Justiție.

Dacă, aparent, la Curtea noastră lucrurile s-au aranjat, acum Guvernul moldovean trebuie să-și trimită un sol la Curtea de la Strasbourg. Între timp, magistratul slovac Ján Šikuta a fost numit ad-hoc în locul lui M. Poalelungi, iar autoritățile de la Chișinău au instituit o comisie care va alege, pînă la 1 iulie, trei candidaturi pentru postul vacant.

Ministerul Justiției a și întocmit o listă cu 15 potențiali membri, din care fac parte ministrul Justiției Oleg Efrim, secretarul general al Aparatului președintelui Ion Păduraru, vicepreședintele Parlamentului Liliana Palihovici, viceministrul de Externe Natalia Gherman, președintele Uniunii Avocaților Gheorghe Amihalachioaie și alții.

Compența definitivă va fi aprobată în această săptămînă, deși aceasta

urma să fie votată încă la ședința trecută a Guvernului.

„Cu cît mai reprezentativă va fi par-

blic, au experiență juridică în domeniul drepturilor omului.

La fel, cei care pretind la acest post

trebuie să vorbească fluent una din limbile oficiale ale Consiliului European – engleza sau franceza. „Sînt sigur că avem mulți oameni care corespund acestor criterii și care merită această funcție. Acum totul depinde de cine se va înscrie la concurs”, a declarat ministrul Oleg Efrim.

Candidații vor semna și o declarație pe propria răspundere că nu vor exercita, pe durata mandatului, o activitate incompatibilă cu independența și imparțialitatea solicitată de această funcție.

„Nu pot spune cine ar putea veni în locul meu. Asta ar însemna să favorizez pe cineva. Nu pot să

o fac, pentru că nu vreau să supăr pe nimeni”, a spus Mihai Poalelungi, și el unul dintre potențialii membri ai comisiei ce-i va alege succesorul.

Mandatul magistratului expira în 2017, însă, acesta a ales fotoliul de la CSJ, chiar dacă va ridica, în Moldova, un salariu de aproape 35 de ori mai mic decît în Franța.

ticiparea în comisie și selecția va fi mai riguroasă, cu atît reprezentarea Moldovei la CEDO va fi mai bună”, a explicat premierul Vlad Filat de ce a amînat chestiunea.

Potrivit regulamentului, la funcția de magistrat pot candida persoanele care posedă cunoștințe în domeniul dreptului național și internațional pu-

Moldova, cu presă mai liberă decît în Rusia, dar mai controlată decît în România

Moldova se plasează pe locul 115 la capitolul libertatea presei. Clasamentul a fost realizat de „Freedom House” pentru anul 2011. În cadrul studiului a fost analizată presa din 197 de țări. Potrivit rezultatelor, pe ultimele locuri se situează Coreea de Nord, Turkmenistan și Uzbekistan, cu cea mai controlată presă. În schimb, pe primele poziții s-au plasat Finlanda, Norvegia și Suedia, cu cea mai independentă și liberă mass-media.

Potrivit organizației „Freedom House”, în regiunea celor două Americi, situația privind libertatea presei s-a înrău-

țit în 2011, în special în Chile și Ecuador. Presa din Venezuela și Cuba a rămas la fel de restrictivă.

O îmbunătățire uriașă a situației s-a constatat în Orientul Mijlociu. Libia, Tunisia și Egipt au trecut de la categoria țărilor cu presă controlată, la parțial liberă. Pe fundalul protestelor antiguvernamentale de amploare, situația s-a înrăuțit în Siria și Bahrain. În Iran nu s-au înregistrat schimbări, iar zeci de jurnaliști continuă să stea după gratii.

Raportul celor de la „Freedom House” arată că, Finlanda, Norvegia și Suedia sînt țările cu cea mai independentă

și liberă mass-media. Germania, Statele Unite și Canada se situează și ele printre primele 30 de state cu presă independentă.

Vecinii noștri români sînt cu 28 de poziții în fața noastră. Moldova, alături de Georgia și Ucraina, se încrie în lista țărilor cu presă parțial liberă. Federația Rusă este plasată în categoria țărilor cu presă controlată.

Cea mai gravă situație, la capitolul libertatea presei, se înregistrează în Coreea de Nord, Turkmenistan și Uzbekistan, care ocupă ultimele poziții în lista celor de la „Freedom House”.

Veaceslav Ioniță: Bani pentru reformarea justiției sînt, acum avem nevoie de voință

„Sistemul de justiție trebuie reformat. Dacă pînă acum era vorba de bani, acum este vorba despre voință, perseverență. UE va acorda aceste 52 milioane de euro atunci cînd va vedea angajamentul Republicii Moldova. Pentru asta e nevoie de strategii. Este un proces anevoios, dar sînt optimist”.

Declarația îi aparține lui Veaceslav Ioniță, președintele Comisiei parlamentare pentru economie, buget și finanțe, făcută în cadrul unei emisiuni televizate. Discuțiile din cadrul dezbaterii au fost axate pe [raportul](#) Guvernului pentru 2011, prezentat de Vlad Filat.

Potrivit sursei, au existat 3 factori care au împiedicat desfășurarea normală a activității Guvernului: maratonul alegerilor, criza politică și criza regională.

Analistul politic Valentin Dolganiuc a menționat că raportul a fost pozitiv, ca de obicei. „Noi am așteptat să se schimbe ceva după 8 ani de guvernare comunistă, dar deja trăim o deziluzie mai bine de doi ani”, a mai adăugat acesta. În același context, analistul politic Oazu Nantoi spune că este obosit de strategii și că a venit timpul unor reforme concrete, a unor pași concreți.

Amintim că premierul Vlad Filat a prezentat raportul de activitate al Guvernului pentru anul 2011 în fața deputaților, pe data de 27 aprilie 2012.

UE dispusă să acorde fonduri suplimentare Republicii Moldova

Misiunea de programare a Comisiei Europene a anunțat posibilitatea majorării fondurilor alocate Republicii Moldova în vederea continuării reformelor în sectorul energetic. În cadrul programului de suport bugetar pentru anul 2011 au fost prevăzute fonduri de cca 94 mil. euro, iar pentru anul curent - peste 100 mil. euro. Au fost alocate mijloace pentru crearea Fondului de eficiență energetică, în mărime de 180 milioane lei, care va deveni funcțional în anul curent, și pentru susținerea dezvoltării economice în regiunile rurale, reforma justiției etc.

Vicepremierul Valeriu Lazăr a menționat că printre domeniile prioritare pentru Republica Moldova este cel energetic și dezvoltarea economică a zonelor rurale. El a salutat disponibilitatea extinderii Programului de suport bugetar pentru aceste domenii și alocarea de fonduri suplimentare pentru dezvoltarea acestora.

În cadrul întrevederii cu Comisia Europeană, Ministrul Economiei a subliniat susținerea procesului de schimbare a mentalităților, pledînd pentru crearea condițiilor de dezvoltare a afacerilor în zonele rurale și consolidarea infrastructurii de suport pentru IMM-uri. „Este importantă diversificarea economică rurală, inclusiv prin dezvoltarea afacerilor non-agricole în satele noastre”, a menționat Lazăr.

Moldova, susținută de Lituania în procesul de integrare europeană

Cooperarea bilaterală moldo-lituaniană, securitatea regională și internațională și colaborarea în vederea promovării reformelor și avansării Republicii Moldova în dialogul moldo-comunitar. Acestea au fost principalele subiecte de discuție în cadrul celei de-a III-a Reuniuni a Comisiei moldo-lituaniene de cooperare în domeniul integrării europene. Evenimentul a avut loc recent, la Chișinău. Reuniunea se înscrie în contextul Declarației Comune a Premierilor Republicii Moldova și Republicii Lituania cu privire la cooperarea în domeniul integrării europene, semnată la 26 ianuarie 2010.

Reuniunea Comisiei moldo-lituaniene pentru integrare europeană a fost co-prezidată de către ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Iurie Leancă, și ministrul Afacerilor Externe lituanian, Audronius Azubalis. Delegațiile ambelor părți au inclus reprezentanți ai Ministerelor de Externe, Interne, Justiției, Tehnologiei Informațiilor și Comunicațiilor, Centrului e-Guvernare, precum și Agențiilor Sanitar-Veterinare și pentru Inovare și Transfer Tehnologic.

Evenimentul a inclus sesiuni comune, precum și întâlniri ale grupurilor de lucru la instituțiile naționale de resort. Experții au evaluat implementarea înțelegerilor

convenite la cea de-a II-a reuniune a Comisiei, care s-a desfășurat pe 21 octombrie 2011, la Vilnius. De asemenea, au fost identificate inițiative de colaborare pentru perioada următoare.

Cea de-a III-a Reuniune a Comisiei s-a axat în special pe dimensiunea e-Guvernare: crearea sistemului de interoperabilitate al sistemelor de informații în cadrul instituțiilor administrației publice; în domeniul afacerilor interne - identificarea electronică,

card-urile de identitate pentru persoane fizice, crearea centrelor de date securizate; în justiție - crearea bazei de date legislative.

Oaspeții lituanieni și-au împărtășit experiența acumulată la capitolul securitatea alimentară (măsurile sanitare și fitosanitare). Totodată, a fost discutată inițierea colaborării în contextul parcurilor științifice și incubatoarelor de inovare create în Moldova cu partenerii lituanieni.

Un subiect distinct al consultărilor l-a constituit sprijinul oferit de Lituania Republicii Moldova în procesul de avansare a parcurii europene, în special în contextul preluării de către Lituania a Președinției Consiliului Uniunii Europene, din iulie 2013.

Delegația lituaniană în vizită la MAI

Una dintre instituțiile vizitate de către delegația lituaniană în cadrul celei de-a III-a Reuniuni a Comisiei moldo-lituaniene de cooperare în domeniul integrării europene a fost Ministerul Afacerilor Interne. Astfel, viceministrul Afacerilor Interne, Dumitru Ursachi, a purtat discuții cu viceministrul de Interne al Lituaniei, Gintaras Steponas Vysniauskas, Vytautas Krasauskas, consilier al Departamentului e-Guvernare și Andžejus Kudalevas, director-adjunct al Centrului pentru personalizarea documentelor de identitate.

Viceministrul a făcut o prezentare a procesului de reforme a Ministerului Afacerilor Interne, inițiat în scopul racordării la necesitățile comunității și standardele

europene a cadrului legislativ, organizațional și funcțional, cu descentralizarea și demilitarizarea sistemului.

„Relațiile de colaborare mol-

le ce necesită acoperire financiară din partea donatorilor europeni.

În această ordine de idei, viceministrul lituanian Gin-

do-lituaniene au devenit mai dinamice în ultimii ani și sperăm ca acestea să fie dezvoltate în continuare, în special în domeniile de interes comun”, a menționat Dumitru Ursachi.

Conducătorii subdiviziunilor specializate în domeniul tehnologiilor informaționale, care au participat la întrevedere, au prezentat cadrul legislativ și prioritățile MAI în domeniul implementării e-Guvernării, dar și proiecte-

taras Steponas Vysniauskas a reiterat disponibilitatea instituției pe care o conduce de a susține inițiativele Ministerului de Interne al Republicii Moldova în domeniul implementării tehnologiilor informaționale și e-Guvernării.

Cea de-a patra rundă a Comisiei moldo-lituaniene de cooperare în domeniul integrării europene se va desfășura la Vilnius, în prima jumătate a anului 2013.

Lilia DUMINICA

Convenția Europeană a Drepturilor Omului din nou în vizorul avocaților și juriștilor din Moldova

Cel de-al doilea training de perfecționare pentru juriști și avocații naționali cu genericul „Consolidarea luptei împotriva rețelilor de tratamente și a impunității: Mecanisme naționale și internaționale de protecție a victimelor torturii, încălcări ale dreptului la libertate și intergritate personală și asigurarea dreptului la un proces echitabil” invită 25 de avocați și juriști din toate regiunile Moldovei, inclusiv din regiunea transnistreană, selectați pentru participare în cadrul proiectului internațional „Instruire la distanță în domeniul drepturilor omului pentru avocați”.

Training-ul reprezintă suport pentru cursul de instruire la distanță în domeniul drepturilor omului și se desfășoară în perioada 4-6 mai.

Programul training-ului cuprinde mai multe subiecte, printre care:

- interpretarea articolelor 3, 5 și 6 (6.1, 6.2) ale Convenției Europene a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale în practica Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO);

- analiza hotărârilor CEDO în care a fost stabilită atât încălcarea de către Moldova a art.6 a Convenției Europene a Drepturilor Omului, cât și analiza unor aspecte practice de aplicare și a garanțiilor de protecție din cadrul procesului penal, prevăzute de art.6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului;

- acordarea compensațiilor pentru prejudiciul moral ca modalitate de a restabili drepturile încălcate;

- apărarea intereselor publice, precum și colaborarea dintre avocați și reprezentanți ai mass-media și ONG-urile din domeniul apărării drepturilor omului în vederea participării în cadrul litigiilor strategice.

„De menționat că training-ul dat va oferi avocaților și juriștilor naționali – participanți ai întrunirii, posibilitatea, nu doar de a face cunoștință cu partea teoretică a subiectelor puse în discuție, dar și de a aplica în practică cunoștințele acumulate. Astfel, în cadrul studiilor de caz, participanții noștri vor fi implicați activ în imitarea mai multor procese de judecată din cadrul instanțelor naționale (motocourt) în baza dosarelor „vii” pe art.3 și 5 ale Convenției Europene a Drepturilor Omului cu aplicarea standardelor internaționale de apărare a drepturilor omului la nivel național”, a precizat Lela Metreveli, director executiv Human Rights Embassy.

În calitate de formatori vor fi experți naționali și internaționali în domeniul drepturilor omului. Printre aceștia:

- Veaceslav Țurcan, avocat, expert național în cadrul Proiectului „Instruire la distanță în domeniul drepturilor omului pentru avocați”, președintele Comitetului Internațional Executiv al Human Rights Embassy;

- Yelena Volochay, член Правления общественной организации „За профессиональную помощь”, expert în cadrul Proiectului „Instruire la distanță în

domeniul drepturilor omului pentru avocați”;

- Dr Kanstantsin Dzhehtsiarou, MA, PhD, jurist, profesor de drept în cadrul University of Surrey (UK), managerul științific în cadrul Proiectului „Instruire la distanță în domeniul drepturilor omului pentru avocați”;

- Vitalii Kasko, avocat, expert pe termen lung al Consiliului European;

- Evghenii Goloșceapov, LL.M. – master în domeniul dreptului internațional pentru drepturile omului, jurist, expert independent în domeniul drepturilor omului, tutore internațional al Proiectului „Instruire la distanță în domeniul drepturilor omului pentru avocați”, consilier Human Rights Embassy;

- Harald Ciarlo, avocat, expertul Misiunii Norvegiene pentru Promovarea Supremăției Legii în Moldova (NORLAM).

La finele training-ului fiecărui participant activ îi va fi înmănat un certificat.

Training-ul dat este organizat de Human Rights Embassy și RCTV „Memoria”, în cadrul Programului rețelei Human Rights House „Dreptul internațional în advocacy. Instruire la distanță în domeniul drepturilor omului pentru avocați” și al Programului comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „Consolidarea luptei împotriva rețelilor de tratamente și a impunității”, în cooperare cu Misiunea Norvegiană pentru Promovarea Supremăției Legii în Moldova (NORLAM).

56% din moldoveni ar vota pentru aderarea la Uniunea Europeană

Dacă duminica viitoare ar avea loc un referendum, 56% din cetățenii Republicii Moldova ar vota pentru aderarea la Uniunea Europeană, iar 20% și-ar da votul împotriva. Acestea sînt rezultatele Barometrului de Opinie Reintegrat (BOR), realizat de Institutul de Marketing și Sondaje (IMAS).

Potrivit sondajului (datele de pe malul drept al Nistrului, n.r.), 34% dintre respondenți consideră că informația pe care o avem la moment despre UE este suficientă, iar 45% susțin contrariul.

21% din respondenți sînt de părere că Republica Moldova nu va deveni stat membru al UE niciodată. 16% cred că acest lucru se va întâmpla în următorii 5-10 ani, 12% - în următorii 11-15 ani, 6% - în 16-20 de ani, iar 11% în mai mult de 20 de ani.

28% din moldoveni consideră că vom putea călători fără vize în UE abia peste 5 ani, 16% cred că acest lucru va fi posibil în 3 ani și doar 10% sînt de părere că se va întâmpla deja anul acesta sau în anul viitor. 23% din respondenți consideră că niciodată nu vom călători fără vize în UE.

Potrivit BOR, pentru aderarea la Uniunea Rusia-Belarus-Kazahstan ar vota 48% din respondenți, iar 15% ar vota contra. 23% din intervievați ar vota pentru aderarea la NATO, iar 42% ar vota contra.

Alegerea președintelui a avut loc în mod legal, respectînd prevederile Constituției. Cel puțin așa consideră 42% din moldoveni, respondenții sondajului realizat de Institutul de Marketing și Sondaje IMAS din Moldova.

Totodată, după alegerea șefului statului, oamenii se așteaptă la îmbunătățiri semnificative și îl percep pe Nicolae Timofti drept un președinte orientat mai mult spre Europa. Respondenții și-ar dori, însă, ca primul om în stat să ducă o politică orientată spre Rusia.

După alegerea șefului statului, 60 la sută dintre respondenți consideră că președintele va critica foarte mult acțiunile PCRM-ului și va încuraja forțele politice din AIE.

De asemenea, respondenții cred că, după alegerea președintelui, vor avea loc schimbări majore, în primul rînd, în sistemul judecătoresc. Mai puțin se așteaptă, însă, la majorări de pensii și salarii.

Consolidarea capacităților legale și practice ale MAI în domeniul urmăririi transfrontaliere

Recent, la Iași a fost desfășurat un atelier de lucru și un exercițiu de urmărire transfrontalieră cu genericul „Hot pursuit exercise”. La organizarea evenimentului au participat Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova în cooperare cu Comisia Europeană (TAIEX), Ministerul Administrației și Internelor din România, Ministerul Federal de Interne din Austria și Secretariatul Convenției de Cooperare Polițienească pentru Europa de Sud-Est.

Partea moldovenească a fost reprezentată, în cadrul întrunirii, de către angajații subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Serviciului Grăniceri și Procuraturii Generale. Partea română a fost

reprezentată de angajați ai instituțiilor similare din România.

Potrivit unui comunicat al Direcției Informare și Relații cu publicul a MAI, scopul

pecte legale și practice), de a descoperi posibile dificultăți, indentifica lacunele juridice și problemele practice, și de a examina modalitatea de a le soluționa în conformitate cu standardele UE.

În cadrul atelierului de lucru și exercițiului, au fost studiate și aplicate în practică, prevederile articolelor 11 și 13 ale Convenției de Cooperare Polițienească pentru Europa de Sud-Est, ce se referă la procedura de urmărire,

de anunțare a autorităților celorlalte state, preluării de către acesta a urmăririi și reținerii infractorului.

Astfel, potrivit articolului 13 al Convenției de Cooperare Polițienească pentru Europa de Sud-Est, ofițerilor uneia dintre părțile contractante, care urmăresc în statul lor o

persoană, prinsă în timpul comiterii sau participării la săvârșirea unei infracțiuni, li se va permite, potrivit acordurilor bilaterale de implementare, încheiate în conformitate cu art.34 alin.(1), să continue urmărirea pe teritoriul unei alte părți contractante, fără autorizarea prealabilă a celei din urmă dacă, datorită caracterului urgent al situației, nu este posibilă notificarea autorităților prin unul dintre mijloacele prevăzute la art.24, înainte de intrarea pe acel teritoriu sau dacă aceste autorități nu pot să ajungă la timp în acel loc pentru a prelua urmărirea.

Rezultatele acestui exercițiului au o importanță deosebită pentru ulterioarele negocieri de încheiere a unui acord bilateral moldo-român de implementare a Convenției de Cooperare Polițienească pentru Europa de Sud-Est.

Cor. DREPTUL

Cooperare moldo-română în domeniul colectării, stocării și prelucrării datelor statistice

Schimbul de informații și experiență între Serviciul Grăniceri și Poliția de Frontieră Română, în domeniul stocării și prelucrării datelor statistice conform evoluției fenomenului infracțional la frontiera dintre cele două state. Acestea au fost principalele subiecte incluse pe agenda de discuții a ședinței grupului de lucru moldo-român, desfășurată, recent, în punctul de trecere a frontierei de stat „Leușeni”. Evenimentul se înscrie în Planul privind dezvoltarea cooperării instituțiilor de frontieră ale Republicii Moldova și României pentru anul 2012.

prisma evoluției fenomenului infracțional transfrontalier, în special aspectele ce vizează migrația ilegală și contrabanda cu țigări. În context, s-a pus accent pe importanța avansării cooperării bilaterale în scopul prevenirii și combaterii în continuare a fenomenelor infracționale expuse.

De asemenea, interlocutorii au reiterat importanța efectuării analizei statistice comune, luând decizia de a dezvolta cooperarea bilaterală în domeniu, în special prin elaborarea produselor statistice și analitice comune, care să constituie baza întocmirii analizelor de risc. În acest sens, părțile au abordat posibilele modalități de perfecționare a analizelor statistice la nivel central și regional, identificând soluțiile corespunzătoare, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

La finalul întrevăderii, reprezentanții Serviciului Grăniceri și cei ai Poliției de Frontieră Române au convenit asupra continuării schimbului sistematic reciproc de informații și produse analitice, o dată pe lună.

Lilia DUMINICA

În cadrul reuniunii au fost puse în discuție un șir de subiecte ce vizează schimbul de experiență privind modul de colectare, stocare și prelucrare a datelor statistice referitoare la situația operativă de la frontieră, precum și actualizarea indicatorilor statistici conform evoluției fenomenului infracțional la frontiera moldo-română. Totodată, a fost abordată și tema documentării, mai exact, forma de prezentare și structura standardelor, modele de standarde elaborate, modul de lucru pentru elaborarea acestora și de întocmire a planurilor principalelor activități.

Părțile au evaluat situația la frontiera moldo-română prin

Consultări privind procesul de reformare a securității și apărării R. Moldova

Republica Moldova se află în prezent în tranziția spre reformarea domeniului de apărare și securitate, iar asistența NATO în acest proces este binevenită.

Declarația a fost făcută de viceministrul Apărării, Igor Panfile, în cadrul consultărilor bilaterale cu experții Procesului de Revizuire și Planificare a Parteneriatului (PARP), desfășurate la Ministerul Apărării (MAp).

Potrivit locotenent-colonelului Vladimir Ababii, șef Direcție politică de apărare și planificare a apărării a MAp, agenda de lucru a experților NATO la Chișinău prevede consultații bilaterale privind evaluarea implementării obiectivelor de

parteneriat asumate de R. Moldova. De asemenea, a specificat sursa citată, în cadrul sesiunilor de lucru a experților vor fi discutate aspecte cu privire la Planul Individual de Acțiuni al Parteneriatului (IPAP) Republica Moldova - NATO.

„Tematica consultărilor bilaterale este multidimensională și cuprinde atât domeniul apărării, cât și cel al securității naționale. Este vorba despre consolidarea capacităților R. Moldova de combatere și prevenire a terorismului, îmbunătățirea controlului democratic al sectorului de apărare, inclusiv prin revizuirea rolurilor și responsabilităților instituțiilor statale de bază”, a declarat Vladimir Ababii.

Agenda consultărilor bilaterale include și aspecte privind planificarea apărării și cea bugetară, profesionalizarea Armatei Naționale, dezvoltarea corpului de subofițeri, managementul personalului, ameliorarea securității și a munițiilor.

Vizita de lucru a grupului de experți NATO în domeniul PARP în R. Moldova se desfășoară în perioada 2-4 mai. Scopul consultărilor bilaterale este de a trece în revistă reformele implementate în sectorul de apărare și securitate pe parcursul anului 2011.

R. Moldova a aderat la Programul „Parteneriat pentru Pace” (PpP) la 16 martie 1994.

BAC-ul 2012: examene noi, reguli vechi

În această vară liceenii din clasa 12 de la profilul umanist vor avea la sesiunea de bacalaureat un examen obligatoriu nou, și anume istoria. Regulile, însă, după care se vor desfășura examenele rămân în mare parte neschimbate față de anul trecut – elevii vor da bacalaureatul în așa-numitele centre de BAC și nu la liceul unde au învățat, iar camere de luat vederi vor fi instalate numai în instituțiile care vor dori. Deși după bacalaureatul din vara trecută, Ministerul Educației se arăta dispus să asigure dotarea cu camere de supraveghere a tuturor încăperilor rezervate pentru susținerea examenelor, decidenții ezită. Ministerul nu va impune metoda de supraveghere video testată anul trecut la un liceu din Capitală, dar va lăsa la discreția instituțiilor posibilitatea să aleagă: ori elevii își dau bacalaureatul într-un liceu străin, ori acolo unde au învățat, dar supravegheați de camera de filmat.

„S-a făcut o recomandare instituțiilor care doresc să-și susțină examenele în cadrul instituțiilor lor să-și monteze camera de luat vederi. Cei care, cum zic ei, în interesul copiilor și pentru a nu-i stresa, vor decide ca aceștia să rămână să susțină în instituția lor probele, însă vor fi aplicate camere de luat vederi astfel ca, Comisia Națională, privind evaluarea, să se poată documenta în cazul când va fi nevoie despre corectitudinea desfășurării sesiunii”, a confirmat Valentin Crudu, șeful Direcției de învățământ preuniversitar a Ministerului Educației.

Instalarea camerelor video și schimbarea de locație, supraveghetori și evaluatori sînt metode prin care ministerul încearcă să descurajeze mita și copiatul. Între cele două, unii profesori și părinți sînt tentați să accepte mai degrabă supravegherea cu camera în detrimentul condiției care impune susținerea BAC-ului în centre speciale.

Boris Volosatii, directorul Liceului Gheorghe Asachi din Chișinău este de părere că mai multă transparență este ceea ce are nevoie sistemul de învățământ în acest moment.

„Prin faptul că noi am făcut cererea aceasta pentru a avea posibilitatea să facem examenul acasă cred că acestea ar fi doleanțele noastre. Să se implice cât mai mult profesorul care l-a învățat pe elev în notare, pentru că va scădea subiectivitatea. Învățătorul care l-a învățat, să presupunem că poate fi subiectiv, dar îi va mări nota numai cu câteva miimi, suțimi. Eu cred că cu cât mai multă transparență va fi, cu atât mai ușor va fi examenul pentru toată lumea. Și va dispărea această problemă când în ajun de examene toată societatea va vorbi numai despre acestea. Mă gândesc și la camerele de luat vederi, și la examenele orale. Pentru că proba orală dă posibilitatea prezenței răspunsului în fața unei comisii care nu poate fi subiectivă, pentru că sînt mai mulți oameni?”

Proba orală la unele discipline care urmează să fie aplicată la sesiunea de bacalaureat - 2012 face parte din pachetul de măsuri de prevenire a corupției și a atitudinii pătinoare din partea unor profesori. Unii părinți sînt însă de părerea că toate eforturile îndreptate împotriva corupției în învățământ sînt la limita zădărnicii. Atîta timp cît programa școlară este peste măsură de complicată și inaplicabilă, copiii și părinții vor căuta să obțină note bune prin orice metode, ne-a spus Elena Pelivan, mama unui licean de clasa 12.

„Matematica este foarte complicată, manuale foarte încărcate; biologia – genetică nu știu de ce calitate, de ce nivel; informatica – se studiază programe depășite și atunci ei nu mai au interes de multe ori și nu mai învață. Este o lipsă de corespundere între interesele lor, ceea ce este în manual și examenul de bacalaureat, finalitatea educației. Pentru că ei consideră că asta nu este interesant, asta-i dificil, asta-i prea mult și atunci o lasă baltă și acuma eu nu știu cum o să ia examenul?”

Potrivit datelor Ministerului Educației, în sesiunea curentă vor susține examenul de bacalaureat aproximativ 28 000 de absolvenți de liceu. Pentru majoritatea din ei, BAC-ul va începe pe data de 5 iunie, cu excepția alolingvilor care vor da examenele după alt orar, ce deocamdată nu este definitivat.

Prevenirea delincvenței juvenile – prioritate de bază a activității Ministerului Afacerilor Interne

Delicvența juvenilă a constituit întotdeauna o problemă care pune în alertă atât instituțiile statale, cât și cele ne-statale, iar Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova nu este o excepție în acest sens.

Specialiștii în domeniu susțin că cel mai frecvent elevii preferă să rezolve singuri conflictele apărute, care deseori au o justificare minoră, însă pot culmina cu agresivități fizice, ajungând la amenințări și bătăi în plină stradă.

Motivul ce pot determina copilul să adopte un comportament predelinvent:

- ideea de libertate;
- cercul de prieteni, în special în perioada preadolescenței și adolescenței, mai cu seamă, când sînt conduse de lideri mai în vîrstă;
- respingerea unui anumit tip de educație primită în familie;
- conflictele frecvente în familie, violența domestică;

- absenteismul și abandonul școlar, lipsa unei ocupații;
- carențele în educația minorilor;
- înțelegerea greșită a mesajului

părinți în legătură cu școala, încrederea mare acordată copiilor;

- problemele psihice, apărute în perioada de pubertate, cu efecte negative în planul integrării sociale.

Consecințele adoptării de către copil a comportamentului delinvent:

- eșecul școlar;
- limitarea șanselor de dezvoltare psiho-socială armonioasă;
- conflicte frecvente cu părinții;
- adoptarea unui mod de viață stradal;
- consum de alcool sau de droguri;
- intrarea în contradicție cu legea, comiterea infracțiunilor.

unor cărți, filme, reviste sau vizionarea unor spectacole, filme, neadecvate vîrstei;

- părinții plecați în străinătate, care lasă copiii în custodia persoanelor în vîrstă, neputincioși sau care nu au autoritatea necesară;
- lipsurile materiale, scăderea nivelului de trai;
- dezinteresul din partea unor

unilor.

Ce pot face părinții în astfel de situații?

- fiecare copil trebuie înțeles și să-i fie respectată personalitatea;
- fiți fermi cu copilul, dar nu agresivi, violența nu este o modalitate de soluționare a problemelor, ci mai degrabă le amplifică;
- interesați-vă permanent de situația școlară a copilului dumneavoastră;
- încercați să cunoașteți prietenii copiilor dumneavoastră și să vă apropiați de ei;
- asigurați în familie un climat afectiv pozitiv;

Rezultatele operațiunii specializate „Grija”

Recent, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a desfășurat operațiunea specializată cu genericul „Grija”. Aceasta s-a axat pe asigurarea securității și ordinii publice, realizarea măsurilor eficiente de prevenire și combatere a delincvenței juvenile, precum și prevenirea traumatismului în rândul minorilor.

În cadrul acțiunilor întreprinse, angajații subdiviziunilor teritoriale ale Ministerului Afacerilor Interne au inspectat la domiciliu 1454 de minori aflați la evidență și 510 familii needucative, totodată, fiind luați la evidență 80 de minori, care manifestă comportament deviant, și 13 familii.

Pentru prevenirea comportamentului deviant al minorilor, au fost verificate 266 săli de Internet și 683 instituții de agrement și locuri de concentrare a minorilor (parcuri, subsoluri, gări auto și feroviare etc.).

Ca rezultat al măsurilor preventive desfășurate, au fost depistați 86 de minori care practicau vagabondajul și cerșitul, 24 minori în stare de ebrietate alcoolică și 126 copii fără supravegherea persoanelor mature.

În Centrul de Plasament Temporar al Minorilor din cadrul CGP mun. Chișinău, au fost plasați 67 de minori, cărora le-au fost completate dosare personale, cu evaluarea situației socio-familiale, stării sănătății și încadrării în procesul de studii, fiindu-le acordată asistență psihologică, educațională și medicală. Informația acumulată a fost prezen-

tată subdiviziunilor de poliție și instituțiilor teritoriale pentru protecția drepturilor copilului, în scopul continuării procesului de resocializare a acestora și efectuării lucrului educativ cu părinții.

De asemenea, au fost întocmite 278 de procese-verbale cu privire la contravenții, dintre care 130 în privința părinților ce nu-și onorează obligațiile de educație și întreținere a copiilor (art.63 al C. civ.), 13 pentru comercializarea produselor din tutun și a băuturilor alcoolice către minori (art.91 alin.(2) C. civ.), și 8 pentru comercializarea băuturilor alcoolice către minori (art.286 alin.(4) C. civ.).

Totodată, în adresa consiliilor locale pentru protecția drepturilor copilului au fost expediate 139 prezentări pentru aplicarea măsurilor de influență publică și implicarea în soluționarea problemelor copiilor aflați în dificultate, precum și 97 sesizări și înștiințări în adresa organelor abilitate

De către subdiviziunile teritoriale de poliție, în perioada vizată, au fost desfășurate 166 întruniri, lecții și convorbiri în cadrul instituțiilor rezidențiale de învățămînt, centrelor de plasament pentru copii și colectivelor de muncă

Direcția generală poliție ordine publică, în colaborare cu subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne și alte organe ale administrației publice locale abilitate, va realiza în continuare acțiuni de prevenire a delincvenței juvenile și ocrotire a drepturilor copilului.

Cor. DREPTUL

Societatea civilă susține copiii romi

Copiii romi din Moldova primesc susținere pentru incluziunea lor socială, în cadrul unui proiect care se desfășoară în premieră, în Republica Moldova.

Ruslan Stînga, director executiv al Centrului de Consultanță „Ograda mea” a precizat că proiectul prevede îmbunătățirea mediului pentru copii de etnie romă, încurajarea participării școlare și extracurriculare a acestora. Potrivit organizatorilor, copiii romi trebuie să fie prieteni cu cei ne-romi, să fie activi social și să învețe mai bine.

Copiii romi vor să vină la școală, iar sărăcia, îi împiedică, afirmă Elena Bogdan, mediator comunitar din Hîncești. 30 de copii romi sînt elevi la Liceul Mihai Eminescu din Hîncești. Numărul lor ar fi mai mare, dacă acești copii ar avea posibilități materiale, mai spune Elena Bogdan

Ala Nichitenco, specialist principal la Ministerul Educației, afirmă că romii din republica noastră sînt integrați mult mai bine în procesul educațional decît romii din alte state. Copiii romi au aceleași drepturi ca și copiii ne-romi. Ministerul pledează pentru ca toți copiii de etnie romă să frecventeze școala, mai relevă Ala Nichitenco.

Unu din patru elevi înscriși în ciclul primar părăsește școala înainte de finalizarea clasei a IV-a, arată statisticile.

Cît valorează organele umane pe piața neagră

În societatea de azi, pînă și trupul uman a devenit un produs vandabil. Aceasta, potrivit statisticilor șocante despre traficul de organe și prețuri concrete de pe piața neagră, prezentate de către site-ul medicaltranscription.net.

În ultimii ani, numărul de tranzacții ilegale de organe s-a înmulțit semnificativ în SUA, India și China, arată statisticile. În vreme ce, în fiecare zi, 18 persoane mor în așteptarea unui transplant, cei cu dare de mîna pot achiziționa orice organ uman, de la inimă pînă la rinichi și chiar globi oculari, de pe piața neagră. O nouă tactică a traficantilor de organe este să recolteze părți din trupurile persoanelor decedate și să le ofere pe bani grei pacienților disperși.

De la oase pînă la fiecare centimetru de piele, totul

este de vînzare. E nevoie de un singur angajat corupt la o companie de pompe funebre pentru a permite dealerilor să sustragă organele din trupurile celor decedați. După operația efectuată în grabă, cadavrele sînt cusute la loc, incinerate sau pur și simplu „făcute pierdute”. Peste 1700 de familii americane au raportat în ultimii 25 de ani dispariția trupurilor neînsuflețite ale celor dragi. În cazul incinerărilor, doar o mică parte din cenușa returnată rudelor chiar aparține celui decedat.

Un alt fenomen terifiant este creșterea numărului de „ferme de sînge”. Persoanele sînt răpite și ținute ostatice, fiind „secătuite” periodic de sînge pentru transfuzii. Anual, negustorii de organe din SUA obțin un profit estimat la peste șase milioane de dolari din aceste afaceri macabre.

Treceri pietonale în forma unei pelicule de film

Treceri pietonale mai puțin obișnuite în centrul Chișinăului.

Pe strada Ștefan cel Mare, în fața Teatrului de Operă și Balet și Cinematografului Patria, zebrele au fost vopsite în forma unei pelicule cinematografice, care prezintă un mesaj din partea organizatorilor Festivalului Internațional de Film Documentar „Cronograf”.

Scopul acestei treceri de pietoni este de a promova Festivalul „Cronograf”, care se va desfășura în perioada 10-15 mai.

„Metoda desenării pe asfalt este o metodă nouă de promovare. Era preconizat ca astfel de zebre să fie desenate pe mai multe străzi din Capitală, însă am rămas doar la

aceasta din fața Teatrului de Operă și Balet, deoarece aici circulă mai multă lume și tot în această zonă se conturează și activitățile noastre”, a menționat reprezentantul OWH Studio, Veronica Pîslaru.

Aceasta a mai adăugat că „pelicula” a fost desenată în parteneriat cu Primăria Municipiului Chișinău și va fi vizibilă atît timp cît va rezista vopseaua.

„Pelicula desenată va sta pe asfalt atît timp cît va rezista. Acest mijloc de promovare a festivalului a fost susținut de către Primărie, mai cu seamă că avem mai multe metode și tipuri de afișe pe asfalt”, a adăugat Veronica Pîslaru.

La preselecția din acest an a festivalului au participat peste 200

de documentare din toată lumea.

În final, la această ediție jubiliară, în competiție vor participa 18 filme din 19 țări la Secțiunea Principală, 7 filme din 3 țări la Secțiunea cadRO, și 11 lucrări de la diferite posturi tv și studiouri independente din R. Moldova la Secțiunea Producții TV Locale.

Programul proiecțiilor în concurs se va derula pe durata a patru zile. În zilele de 11, 12 și 13 mai.

De asemenea, se preconizează și cîteva proiecții speciale în afara concursului, precum evenimentul One World România la CRONOGRAF, CRONOGRAF la Muzeu, și 10 ani de CRONOGRAF, o retrospectivă a filmelor cîștigătoare la cele zece ediții ale festivalului.

• La solicitarea cititorilor

Răspunderea pentru încălcarea Legii cu privire la ocrotirea monumentelor

Conform prevederilor Legii cu privire la ocrotirea monumentelor, monumente sînt obiecte sau ansambluri de obiecte cu valoare istorică, artistică sau științifică, care reprezintă mărturia ale evoluției civilizațiilor de pe teritoriul republicii, precum și ale dezvoltării spirituale, politice, economice și sociale, și care sînt înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat. Toate monumentele situate pe teritoriul Republicii Moldova fac parte din patrimoniul ei cultural și natural și se află sub protecția statului. Monumente care fac parte din patrimoniul cultural sînt considerate:

a) operele de arhitectură, sculptură sau pictură monumentală, elementele sau structurile cu caracter arheologic, inscripții, grotte și grupuri de elemente care au valoare națională sau internațională din punct de vedere istoric, artistic sau științific;

b) ansamblurile: grupuri de construcții izolate sau grupate care, datorită arhitecturii, unității și integrității lor în peisaj, au valoare națională sau internațională din punct de vedere istoric, artistic sau științific;

c) siturile: lucrări ale omului sau opere rezultate din conjugarea acțiunilor omului, precum și zonele incluzînd terenurile arheologice care au valoare națională sau internațională din punct de vedere istoric, estetic, etnografic sau antropologic.

Monumente care fac parte din patrimoniul natural sînt considerate:

a) formațiunile fizice și biologice care au valoare națională sau internațională din punct de vedere estetic sau științific;

b) formațiunile geologice și fiziografice și zonele constituind habitatul speciilor animale și vegetale amenințate de dispariție, care au valoare națională sau internațională din punct de vedere științific sau al conservării;

c) siturile naturale sau zonele naturale care au valoare națională sau internațională din punct de vedere științific, al conservării sau al frumuseții naturale.

Monumentele reprezintă bunuri imobile și mobile. Monumente sub formă de bunuri imobile pot fi obiecte aparte ori ansambluri de obiecte. Monumente aparte sub formă de bunuri imobile se consideră: obiectele naturale cu valoare geolo-

gică, biologică, zoologică, antropologică, arheologică, etnografică, istorică, clădiri, construcții, monumente în cimitire, opere de artă monumentală și de arhitectură, tumuli, stele de piatră, morminte antice izolate, fortificații, drumuri antice, poduri străvechi și apeducte medievale.

Ansambluri de monumente sub formă de bunuri imobile se consideră: teritorii și landsafturi naturale, ansambluri și situri arheologice care cuprind cetățui de pămînt, așezări nefortifi-

nuscrite, incunabule), ediții vechi și rare. Baza păstrării fenomenelor orale, sonore și spectaculoase o constituie fixarea lor documentară, inclusiv înregistrarea audio și video, transformarea lor în obiecte protejate ca monumente de cultură. Monumente pot fi obiectele ce s-au păstrat bine în întregime, în stare fragmentară ori în stare de ruină.

Organele puterii de stat și ale administrației de stat, întreprinderile, instituțiile, organizațiile, asociațiile, persoanele cu funcții de răs-

pierdere, vînzare fără avizare, tăgănare a lucrărilor de salvare, protejare, conservare și restaurare a monumentelor, este Ministerul Culturii, precum și deținătorii. Serviciul de Stat de Arhivă este responsabil de evidența, integritatea și utilizarea monumentelor documentare ce se află în păstrare la stat, precum și de evidența monumentelor documentare ce se află în proprietatea organizațiilor obștești sau a persoanelor particulare.

Responsabil de integritatea și utilizarea monumentelor documentare ce se află în proprietatea organizațiilor obștești sau a persoanelor particulare este deținătorul. Ministerul Mediului poartă răspundere pentru ocrotirea monumentelor patrimoniului natural al Republicii Moldova menționate mai sus.

Amenziile aplicate pe cale administrativă sau penală, alte sancțiuni pecuniare percepute de organele compe-

tente pentru încălcarea Legii cu privire la ocrotirea monumentelor se varsă în bugetul de stat pentru a fi folosite în scopul evidenței, studierii, punerii în valoare, salvării, protejării, conservării și restaurării monumentelor.

Constatarea contravențiilor se face de către persoanele cu funcții de răspundere ale organelor de stat pentru ocrotirea monumentelor și de comisiile împuternicite de Ministerul Culturii (agenții constatatori) în condițiile Legii cu privire la ocrotirea monumentelor. Mărimea daunei aduse monumentului se determină în baza expertizei efectuate de organele de stat pentru ocrotirea monumentelor, luîndu-se în considerare valoarea monumentului și costul pămîntului pe piața mondială.

Nerespectarea prevederilor articolului 13 al Legii cu privire la ocrotirea monumentelor care prevede că în vederea menținerii integrității monumentelor, deținătorii lor cu orice titlu juridic sînt obligați: să ia măsuri ce asigură protecția și paza monumentelor prin punere în adăpost și supraveghere a lor, să respecte contractele de folosință și Regulamentul privind intervenția în zonele de protecție ale monumentelor și folosința lor atrage după sine retragerea dreptului de posesiune, proprietate, folosință sau evacuarea monumentelor în modul stabilit de lege.

În cazurile prevăzute de

cate (grădiști, așezări antice, stațiuni ale omului primitiv, grotte, peșteri, grupuri tumulare, necropole, straturi cu valoare arheologică), ansambluri de monumente cu valoare istorică, arheologică sau memorială (memoriale, cimitire) care cuprind obiecte antropologice, valuri de pămînt, stele de piatră, morminte antice izolate, șanțuri antice de apărare, obiecte etnografice, ansambluri și rezervații de arhitectură urbană și rurală (orașe, centre orășenești, cartiere, piețe, străzi, cetăți, ansambluri monastice, curți boierești, parcuri, landsafturi naturale cu obiecte de arhitectură).

Monumente sub formă de bunuri mobile se consideră: obiectele naturale cu valoare geologică, biologică, zoologică, antropologică, obiecte cu valoare numismatică (monede izolate, tezaure de monede și de obiecte antice), etnografică, arheologică (unelte de muncă, obiecte de uz casnic, arme, podoabe și alte piese cu valoare istorică), materiale epigrafice, relice, obiecte cu caracter memorial, monumente ale științei și tehnicii, opere de artă (pictură, sculptură, grafică, obiecte de artă decorativă și aplicată), de anticariat, precum și monumente documentare (acte ori documente scrise de mînă sau dactilografiate, materiale cartografice, fotografii, filme, discuri, înregistrări audio sau video), cărți (ma-

beneficiul propriu 0,5-5 la sută în baza deciziilor consiliilor raionale, municipale, orășenești ori comunale în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Turismului. Ordinul organelor de stat pentru ocrotirea monumentelor prin care se interzic activitățile ce pot afecta integritatea monumentelor sau pot deteriora zonele de protecție este obligatoriu pentru toate persoanele fizice și juridice. Acest ordin se anulează de organul care l-a emis. Organele puterii de stat și ale administrației de stat au dreptul să schimbe condițiile de păstrare și de conservare a monumentelor. Ele pot schimba și deținătorul dacă statutul monumentului și prevederile contractului sînt încălcate.

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul

Vitalie MODRÎNGĂ

Primăria municipiului Chișinău a solicitat instanțelor de judecată să interzică persoanelor, care protestau non-stop în fata Guvernului, să mai desfășoare aceste acțiuni, pe motiv că Legea privind desfășurarea întrunirilor nu permite asemenea forme de protest. În ce loc, permite legea menționată, să fie desfășurate întrunirile și care întruniri sînt interzise.

Melania Vicol,
mun. Chișinău

Conform prevederilor art.5 din Legea privind desfășurarea întrunirilor, întrunirile se pot desfășura în orice loc deschis publicului în afara clădirilor sau în afara altor spații închise accesului liber. Întrunirile se pot desfășura într-un singur loc sau prin deplasarea participanților.

În cazul desfășurării unor acțiuni oficiale sau a unor lucrări de reparație, autoritatea administrației publice locale, la cererea autorităților interesate, poate declara închise temporar accesului publicului anumite locuri care, în mod obișnuit, sînt des-

chise accesului nelimitat al tuturor persoanelor.

Articolul 8 prevede că sînt interzise întrunirile prin care se urmărește îndemnarea la război de agresiune, la ură națională, rasială, etnică sau religioasă, incitarea la discriminare sau violență publică și subminarea securității naționale sau a integrității teritoriale a țării, săvîrșirea infracțiunilor, încălcarea ordinii publice sau organizarea tulburărilor în masă, încălcarea moralității publice, a drepturilor și a libertăților altor persoane ori punerea în pericol a vieții sau a sănătății acestora.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(mai 2012, nr. 16(419))

legislație, monumentele pot fi confiscate în baza deciziei instanței de judecată competente. Orice activitate care pune în pericol integritatea monumentelor urmează a fi coordonată cu organele de stat pentru ocrotirea monumentelor sau cu organele de autoadministrare locală. Executarea și finanțarea activităților nesancționate de organele competente se interzic. Întreprinderile industriale și agricole situate în rezervații ori în zonele de protecție ale monumentelor, cuprinse în Registrul monumentelor, precum și întreprinderile care, prin activitatea lor, pot afecta integritatea monumentelor, știrbind valoarea lor estetică, artistică ori istorică, sînt obligate să verse în bugetele locale din

beneficiul propriu 0,5-5 la sută în baza deciziilor consiliilor raionale, municipale, orășenești ori comunale în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Turismului. Ordinul organelor de stat pentru ocrotirea monumentelor prin care se interzic activitățile ce pot afecta integritatea monumentelor sau pot deteriora zonele de protecție este obligatoriu pentru toate persoanele fizice și juridice. Acest ordin se anulează de organul care l-a emis. Organele puterii de stat și ale administrației de stat au dreptul să schimbe condițiile de păstrare și de conservare a monumentelor. Ele pot schimba și deținătorul dacă statutul monumentului și prevederile contractului sînt încălcate.

Citații în judecată

Curtea de Apel Economică solicită prezentarea: SRL Transimex Prim // str. Cosmonauților nr. 9, of. 2; APP // PMAN nr. 1; SA Registru-F // bdul Negruzi nr. 7; BC Victoria BC // str. 31 August 1989 nr. 141; SRL Art Vin // str. Drumul Schinoasei nr. 1/4, of. 66; SRL Tauer Group // str. A. Pușkin nr. 32; SRL First Hotel // str. Șoimarilor nr. 8; cet. Isumbeli Valeriu // str. Ceucari nr. 2, apt. 44; SRL Larga Vin // str. Uzinelor nr. 2; CNPF // bdul Ștefan cel Mare nr. 77; Procuratura Generală // str. Bănulescu-Bodoni nr. 26; Hotelul Chișinău // str. Negruzi nr. 7; Ministerul Finanțelor // str. Cosmonauților nr. 7; OCT Chișinău, str. Armească nr. 42 „B”; cet-lor: Ostrovscaia Melania // or. Durluști, str. Junimea nr. 28; Monici Sofia // str. Șciusev nr. 73, apt. 13; Culeasova Iulia // bdul Dacia nr. 22, apt. 114; Melnic Alexandru // str. Florilor nr. 12/4, apt. 4, pentru data de 28 mai 2012, ora 14.00, la ședința de judecată (str. Teilor nr. 4, mun. Chișinău) în cauza civilă nr. 2e-421/12 la acțiunea Agenției Proprietății Publice către SRL „Transimex Prim”.

Judecător Eugeniu Clim

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Bejenaru Radic Vasile, cu ultimul domiciliu cunoscut: or. Chișinău, str. Pietrării nr. 15, pentru data de 22 mai 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Balan Serghei privind încasarea sumei.

Judecător V. Brașoveanu

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Bejenaru Radic Vasile, cu ultimul domiciliu cunoscut: or. Chișinău, str. M. Kogălniceanu nr. 46, apt. 7, pentru data de 22 mai 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Balan Serghei privind încasarea sumei.

Judecător V. Brașoveanu

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „I&CAS Plus”, pentru data de 25 mai 2012, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 47) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SRL „Neorama” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător I. Busuioac

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „RVR Procom”, pentru data de 1 iunie 2012, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SRL „Agrostar” privind repararea prejudiciului material și moral.

Judecător V. Efros

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet-lor: Buimestru Valeriu, Malcoți Constantin, domiciliati: Chișinău, str. Cimbrului nr. 2/1 și 4/1, respectiv, pentru data de 6 iunie 2012, ora 14.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pârți în cauza civilă la acțiunea lui Popovici Nicolae privind ocuparea samovolnică a teritoriului.

Judecător A. Catană

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului ICS „Erdemler” SRL, pentru data de 13 iunie 2012, ora 13.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SRL „Oscan Impex” privind încasarea datoriei.

Judecător V. Efros

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului „Maxiviabil” SRL, pentru data de 21 mai 2012, ora 14.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 613) în calitate de reclamant în cauza civilă intentată de CC „Vita” SRL privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Svetlana Balmuş

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cocu Petru Ștefan, a.n. 03.07.1961, pentru data de 24 mai 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 602) în calitate de pârți în cauza civilă nr. 2-1199/2012, intentată de Turculeț Ion privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ghenadie Pavliuc

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Igual Darwaschwili, născut pe 11.05.1977, pentru data de 24 mai 2012, ora 8.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pârți în cauza civilă intentată de Nacu Tatiana privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător Serghei Papuha

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Vindalovschi Nicolae, pentru data de 29 mai 2012, ora 15.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 30) în calitate de pârți în cauza civilă intentată de Vindalovschi Inna privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător Veronica Negru

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Prunici Alexandru, pentru data de 31 mai 2012, ora 14.45, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 9) în calitate de reclamant în cauza civilă înaintată de Prunici Alexandru împotriva: Buracovschi Ala, Buracovschi Zoia privind anularea sechestrului asupra imobilului înaintată de Buracovschi Ala.

Judecător Iurie Potînga

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Șelari Ion, pentru data de 1 iunie 2012, ora 13.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 30) în calitate de intervenient accesoriu în cauza civilă la acțiunea Velicico Serghei privind încasarea prejudiciului.

Judecător Veronica Negru

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎM „ELROND-Grup” SRL, pentru data de 7 iunie 2012, ora 13.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 9) în calitate de pârți în cauza civilă intentată de SRL „Nina&ASN” privind încasarea datoriei.

Judecător Iurie Potînga

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Cebotarenco Domnica, pentru data de 28 mai 2012, ora 12.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea ICS „Red Union Fenosa” SA privind încasarea datoriei.

Judecător V. Stratan

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Teut Maria, pentru data de 6 iunie 2012, ora 12.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Cicadia Inga și Cicadia Irina privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

Judecător V. Stratan

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Stepanov Liudmila, Stepanov Elena, intervenient accesoriu Rotari Natalia, pentru data de 14 mai 2012, ora 12.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 306) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de: Mocrițaia Svetlana, Rotari Victor, Belughin Igor privind constatarea faptului acceptării succesiunii și prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate asupra 3/8 din bunul imobil în ordinea succesorială și cererea reconvențională a cet. Stepanov Liudmila și Stepanov Elena către: Mocrițaia Svetlana, Rotari Victor, Belughin Igor intervenient accesoriu Rotari Natalia privind declararea ca succesori nedemni și încasarea datoriei.

Judecător Oxana Robu

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Proaspăt Igor, cu ultimul domiciliu: or. Soroca, str. N. Testemițanu nr. 17, apt. 15, pentru data de 15 mai 2012 și 5 iunie 2012, ora 11.00 și ora 14.30, la ședința de judecată (Soroca, str. Independenței nr. 62, bir. 2) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de ICS „Express Leasing” SRL către: Luța Marcel, Proaspăt Igor privind încasarea datoriei.

Judecător Gh. Mîra

Judecătoria Criuleni solicită prezentarea reprezentantului SRL „V. Bachev”, pentru data de 17 mai 2012, ora 12.30, la ședința de judecată (Criuleni, str. 31 August 1989, nr. 70, et. 2, bir. 5) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de SRL „Nina&ASN” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Aurelia Cazacliu

Judecătoria Hîncești, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cazarean Rafic, domiciliat: or. Hîncești, str. 31 August 1989, nr. 10, apt. 16, pentru data de 18 mai 2012, ora 13.00, la ședința de judecată (Hîncești, str. Chișinăului nr. 7, bir. 4) în calitate de pârți în cauza civilă nr. 2-635 intentată de Cazarean Eudochia privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Victoria Sîrbu

Judecătoria Glodeni solicită prezentarea cet. Leancă Gheorghie Vasile, născut pe 20 iunie 1987, locatar al satului Hîjdieni, Glodeni, pentru data de 23 mai 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (Glodeni, str. Ștefan cel Mare nr. 7, bir. 2) în calitate de pârți în cauza civilă nr. 2-211/12 intentată de „East Auto Lada” SRL privind încasarea prejudiciului material.

Judecător Tamara Boubătrîn

Judecătoria Fălești, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Onichevici Valentin, născut pe 30 iunie 1988, pentru data de 24 mai 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (Fălești, str. 1 Mai nr. 14, bir. 2) în calitate de pârți în cauza civilă intentată de Onichevici Aliona privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor.

Judecător Ion Păcaleu

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Andriiciuc Vladimir Anatolie, a.n. 21.03.1967, cu ultimul domiciliu: satul Susleni, Orhei, pentru data de 28 mai 2012, ora 9.10, la ședința de judecată (Orhei, str. Vasile Mahu nr. 135, et. 1) în calitate de pârți în cauza civilă la acțiunea cet. Andriiciuc Elena privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Viorelia Varaniță

Judecătoria Fălești solicită prezentarea cet. Iarțev Nicolai, născut pe 26 mai 1975, cu domiciliul: satul Pruteni, Fălești, pentru data de 4 iunie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (Fălești, str. 1 Mai nr. 14, bir. 10) în calitate de pârți unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Bîlici Luminița privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Oleg Ciumaș

ANUNȚ

Procuratura Generală a Republicii Moldova, adresa juridică: MD 2005 Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu-Bodoni nr. 26, în calitate de proprietar al bazei de odihnă „Ceaica-1” (clădire cu 4 nivele) sat. Coblevo, raionul Berezovschi, regiunea Nicolaev, Ucraina, invită persoanele juridice și fizice din Republica Moldova și Ucraina interesate, să depună ofertele în scopul atribuirii dreptului de a semna contractul de locațiune a bazei de odihnă nominalizate.

Termenul limită de depunere a ofertelor este 14.05.2012 ora 10.00 în sediul Procuraturii Generale, str. Mitropolit Bănulescu-Bodoni nr. 26, biroul 10.

Telefon de contact: (022)22-33-53.

Judecătoria Fălești solicită prezentarea cet. Iarțev Nicolai, născut pe 26 mai 1975, cu domiciliul: satul Pruteni, Fălești, pentru data de 4 iunie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (Fălești, str. 1 Mai nr. 14, bir. 10) în calitate de pârți unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Bîlici Luminița privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Oleg Ciumaș

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului „Maestro Super” SRL, pentru data de 21 mai 2012, ora 12.40, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 45) în calitate de pârți în cauza civilă la acțiunea ÎM „Chateau Vartely” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător Liubovi Brînză

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Șihnabiev Vadim, domiciliat: Chișinău, str. Movileni nr. 22, pentru data de 25 mai 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pârți în cauza civilă la acțiunea cet. Șihnabiev Liuda privind desfacerea căsătoriei.

Judecător A. Catană

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Afanasiev Vadim, pentru data de 29 mai 2012, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37) în calitate de pârți în cauza civilă la acțiunea cet. Afanasieva Ana privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor.

Judecător Ion Țurcan

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Rolina Grup”, cu sediul: str. M. Eminescu nr. 8, comuna Stăuceni, pentru data de 29 mai 2012, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 33) în calitate de pârți în cauza civilă nr. 2-4357/11, la acțiunea cet. Gorea S. privind recunoașterea dreptului de proprietate.

Judecător Gh. V. Bîrnaz

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Oleinic Victor, pentru data de 29 mai 2012, ora 14.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Oleinic Lucia privind partajul averii comune în devălmășie a soților, partajul datoriei, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Viorelia Mihaila

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Danu Elena Mihai, a.n. 13.09.1976, pentru data de 5 iunie 2012, ora 15.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 25) în calitate de pârți în cauza civilă la acțiunea cet. Danu Elena privind contestarea actului administrativ și recunoașterea dreptului de proprietate.

Judecător S. Teleucă

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Popovici Grigore, cu ultimul domiciliu: satul Berezlogi, Orhei, pentru data de 29 mai 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. Vasile Mahu nr. 135) în calitate de pârți în cauza civilă intentată de Boguș Ludmila privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Tatiana Troianovschi

ANUNȚ

Prin prezenta, executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu, deținând dosarul de executare nr. 056-259/12, intentat întru executarea documentului executoriu nr. 2-7080/11, emis de Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, la 25.01.2012 privind încasarea de la Mircea Lilia, în beneficiul lui Ochakovschi Felix, a sumei în mărime de 3216 dolari SUA și 42 012 euro, citează pentru data de 8 mai 2012, ora 9.30, debitorul Mircea Lilia Gavril, a.n. 17.04.1977, c/p – 0972210364190, pentru a face cunoștință cu materialele dosarului nominalizat.

Executor judecătoresc Anatolie Bănărescu

Colectivul Facultății de drept a USM și Uniunea Juriștilor din Moldova exprimă sincere condoleanțe și profundă compasiune familiei și apropiaților lui **Boris MELNIC**, academician, profesor universitar, ex-rector al Universității de Stat din Moldova, în legătură cu trecerea sa în neființă.
Dumnezeu să-l odihnească alături de aleșii săi.

Aniversări

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Ludmila Gonciar**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de drept, USM; **Viorel Rusu**, magistrul în drept, lector superior, Facultatea de drept, USM; **Pavel Țurcanu**, magistrul în drept, lector superior, Facultatea de drept, USM; **Adela Andronic**, judecător, Centru; **Ghenadie Eni**, președinte, judecător, CA, Cahul; **Vasile Negruța**, judecător, Orhei.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, astfel încât doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

membrii Consiliului de administrație al Uniunii Juriștilor, Echipa Dreptul și Revista Națională de Drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă știm recunoscători că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

9 trucuri testate ca să devii mai deștept

Îți prezentăm nouă trucuri testate deja, care te vor ajuta să devii mai deștept.

1. *Fă sport.*

În ultima perioadă, au apărut tot mai multe studii care leagă mișcarea de capacitățile creierului. Mitocondriile, o structură mică din celule care oferă energie, se creează nu doar în mușchi, ci și în creier, spun cercetătorii americani.

2. *Mănîncă pește, afine, alimente care conțin omega 3 și antioxidanți.*

Toate aceste alimente întîrzie îmbătrînirea creierului.

3. *Îmbracă-te inteligent.*

Cercetătorii au descoperit că persoanele care se îmbracă cu tipul de haine purtate de persoane inteligente se descurcă mai bine la teste.

4. *Dormi bine și limitează consumul de alcool, cafea și cola la orele tîrzii.*

Cel mai bine e să ai un program de somn bine stabilit, de la care să nu te abați.

5. *Efectul Mozart.*

În privința ideii, potrivit căreia, muzica clasică te face mai deștept, părerile sînt împărțite. Ce se știe este că ascultatul oricărei piese crește nivelul de dopamină, fenomen asociat cu

un creier mai zvelt.

6. *Vorbeste singur.*

Pare ciudat, corect, dar vorbitul singur te ajută să te concentrezi mai bine la ce repeți. Spre exemplu, atunci cînd trebuie să găsești ceva, dacă repeți numele obiectului în minte, îl vei găsi de 2 ori mai repede.

7. *Visează cu ochii deschiși.*

Oamenii care fac asta au un IQ mai mare, spun cercetătorii de la Institutul Max Planck pentru Științele Creierului.

8. *Fă exerciții N-back*

Cercetătorii de la Universitatea Michigan susțin că aceste exerciții necesită multă muncă, dar aduc rezultate promițătoare. Ideea e simplă: trebuie să îți amintești cu cît timp înainte ai auzit un sunet sau cu cîte slide-uri înainte ai văzut un anumit simbol. După 20 de zile cu 20 min/zi de exerciții, ar trebui să se îmbunătățească gîndirea ta abstractă și rezolvarea problemelor, capacități ale creierului care încep să „ruginescă” după 30 de ani.

9. *Stimulare electrică.*

Dacă le încerci pe toate acestea fără niciun rezultat, stai cu ochii pe DARPA, agenția americană care încearcă să ne facă mai deștepti prin stimularea electrică a creierului.

Ce alimente îți dau dureri de cap

Stresul, oboseala, foamea și chiar setea te pot chinui luînd forma durerilor de cap. Însă, ce faci atunci cînd durerile de cap nu-ți dau pace și, totuși, nu ești nici bolnav, nici stresat, nici obosit, nici flămînd sau însetat? Vinovate ar putea fi chiar alimentele pe care le mînci.

Tanina din fasole poate da dureri de cap.

Fasolea boabe, de orice fel – roșie, neagră, albă, poate fi un factor declanșator al durerilor de cap. Responsabil este un compus al boabelor care se numește tanină.

Durerile de cap pot fi provocate de ardeii iuți și cafea.

Capșaicina este de vină dacă te doare capul după ce mînci ardeii iute. La fel și cafeina. Este drept, că, în cazul unor persoane, cele două substanțe sînt benefice contra durerilor de cap.

Alimentele cu tiramină.

Sînt persoane cărora tiramina din alimente le poate produce dureri de cap. Dacă te înscrii în rîndul lor, ar trebui să eviți măslinele, avocado, prunele, bananele și citricele, oțetul roșu și cel balsamic, baconul, carnea procesată sau conservată, brînză cu mușci. Tiramina se regăsește și în vin, și astfel se explică durerile de cap dacă ai băut în exces.

Sulfii din fructele uscate.

Migrenele pot fi cauzate și de consumul de fructe uscate, care conțin sulfii.

Drojdia poate provoca dureri de cap.

Piinea, covrigii, pizza pot cauza dureri de cap unor persoane sensibile la drojdia folosită la aluat.

Caleidoscop

Cel mai enervant ceas de alarmă – se oprește doar cînd intri în baie sau bucătărie

Nu poți apăsa butonul de amînare, dacă îl scoți din priză, bateriile preiau controlul și sună în continuare, iar cînd timpul setat de alarmă se apropie, nu mai poți schimba termenii introduși deja. Este invenția unui bărbat din New Jersey și ar putea fi considerat cel mai enervant ceas de alarmă.

Ca să îl poți opri, trebuie să te dai jos din pat, să intri în bucătărie sau baie și să apeși data curentă pe butoanele asemănătoare unui telefon care vin împreună cu ceasul. Asta este singura posibilitate pentru a opri alarma care sună cum o face clopoțelul unei recepții de hotel.

Inventatorul ceasului, Paul Sammut în vîrstă de 25 de ani, a găsit această soluție pentru că întîrzie constant la muncă după orele petrecute la universitate. „Am vrut să fac ceva care să mă forțeze să mă dau jos din pat. M-am gîndit la copilărie și cum în liceu o aveam pe mama care mă forța întotdeauna să mă trezesc și să ajung în bucătărie”, a explicat el.

Sammut a precizat că din cauza sunetului stresant, acum se trezește chiar înainte ca alarma să pornească. „Nu mai pot să dorm chiar înainte ca alarma să funcționeze. În subconștient, mi-e frică de ea și sînt nevoit să mă trezesc”, a mai spus el.

La sugestia unui prieten, el și-a prezentat ideea pe un

site, Kickstarter, unde publicul poate sprijini astfel de proiecte. „Am strîns peste 150 000 de dolari într-o lună și jumătate și în prezent avem 400 de comenzi”, a precizat Sammut.

El a realizat că există totuși o modalitate să fie oprit ceasul. „Ai putea să-l distrugi”, a glumit el. Dar la 350 de dolari bucata, ar fi cîteva minute în plus de somn cam scumpe.

Oamenii devin mai buni atunci cînd conștientizează că vor muri

Tot mai multe studii vin să demonstreze că atunci cînd realizăm că sîntem muritori devenim mai toleranți. Conștientizarea fenomenului morții poate ajuta, de asemenea, la îmbunătățirea stării de sănătate și reorganizarea valorilor și a scopurilor în viață, scrie „The Telegraph”.

Un grup de cercetători de la Universitatea Missouri a studiat, pe baza unor rapoarte anterioare, modul în care existența unui cimitir în apropiere afectează dorința oamenilor de a-i ajuta pe străini.

Cei care treceau pe lîngă un cimitir erau mult mai dispuși să își ofere sprijinul unor necunoscuți, în comparație cu cei aflați pe o stradă obișnuită. Alte experimente de teren și de laborator, au demonstrat că gradul de conștientizare a morții poate favoriza toleranța, compasiunea, empatia și pacifismul.

Visele au funcții strict fiziologice, spun oamenii de știință

Dacă în secolul trecut Freud și Jung atribuiau viselor diferite înțelesuri, astăzi, oamenii de știință spun că ele au doar funcții fiziologice. Una dintre cele mai importante dintre ele, este consolidarea amintirilor, prin intermediul viselor.

Cercetătorii de la Harvard Medical School au cerut unui grup de oameni să participe la un joc video în care erau nevoiți să se orienteze într-un labirint virtual tridimensional. În următoarele 90 de minute, cîțiva dintre ei au adormit, iar cei-

lalți au rămas treji.

Cercetătorii au descoperit că persoanele care au visat jocul video, au fost de 10 ori mai eficiente în traversarea labirintului la proba următoare. Cei care au rămas treji nu au înregistrat nicio îmbunătățire a performanței.

Planta oregano poate trata cancerul de prostată

Ceea ce e gustos poate fi și sănătos. Cercetătorii americani au descoperit că oregano, un condiment folosit în bucătăria mediteraneană, are efecte anticancer și este recomandat în special bărbaților.

Condimentul, în special în formă proaspătă, conține o substanță care face ca celulele canceroase să se „sinucidă”. Efectul terapeutic al condimentului a fost dovedit doar în stadiul de testare de laborator.

În viitor, dacă și alte cercetări vor confirma descoperirea, oregano ar putea fi folosit în tratarea cancerului, în special al celui de prostată.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova

Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova

Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacției. Redacția nu corespundează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie. Tiparul executat la tipografia USM. Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 18 sp